

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Tư, ngày 12/02/2025.

PHẬT PHÁP VẤN ĐÁP

BÀI 174

Tu hành là sự thay đổi chính bản thân mình một cách nghiêm túc nhất. Mỗi lúc chúng ta lại trở nên tốt hơn thì đó mới là tu hành. Có nhiều người ban đầu thì tốt nhưng dần dần họ trở nên xấu đi, biến chất mà chính họ không nhận ra. Nguyên nhân là vì họ chệnh mảng trong tu dưỡng, lơ là trong kiểm soát chính mình.

Có người từng hỏi Hòa Thượng rằng họ có thể quy y Tam Bảo thay cho người khác hay không? Nghi vấn này chẳng khác nào câu hỏi đề cập đến việc có ai tu dùm cho chúng ta không? Hay chúng ta có thể tu hộ cho ai được không? Chắc chắn là không! Hằng ngày, chúng ta làm việc cũng chính là tu dưỡng. Nếu không coi đây là cơ hội thì chúng ta tìm kiếm nơi đâu để có thể tu dưỡng đây?

Trong bố thí, có bố thí ngoại tại và nội tại. Chúng ta có thể không có ngoại tại nhưng nội tại của chúng ta là vô tận. Bố thí nội tại là bố thí năng lực, sức khỏe và trí tuệ của chính mình. Nội tại chắc chắn quý hơn ngoại tại. Trong công việc, chúng ta tích cực bố thí là chúng ta đang nhìn thấu sự lợi hại của tâm tham, là cách chúng ta đối trị với tâm này. Do đó, chúng ta càng làm việc, càng bố thí thì chính là đang tu dưỡng nên phẩm đức của chúng ta càng lên cao.

Làm việc còn là trải nghiệm, là cơ hội để khắc phục tập khí lười biếng, chệnh mảng, sợ khó, sợ khổ và cũng là cơ hội làm ra nhiều tài vật giúp ích cho mọi người. Thông qua làm việc, chúng ta thấy các tập khí trong “*năm dục sáu trần*” nhẹ đi thì đó chính là tu dưỡng còn nếu thấy các tập khí tham ăn, tham ngủ, tham tiền, tham danh, tham lợi đang chiếm thượng phong thì chúng ta sai rồi. Cho nên không chỉ ở trong học đường mới là đang học tập, ngay trong công việc cũng chính là đang học tập, tu hành.

Nếu chúng ta chưa cảm nhận được rằng làm việc chính là học tập thì chúng ta có thể xem lại bộ phim phóng sự được đặt tên là “*Sống*” của thầy Trần Đại Huệ. Người xưa nói rằng: “*Học tập chỉ ở Thánh Hiền*” và qua bộ phim, thầy Trần đã cho chúng ta thấy rằng mọi hoàn cảnh đều là để tu dưỡng, thậm chí lao động hay đi nhặt rác cũng có thể trở thành Thánh Hiền. Cho nên, hoàn cảnh nào khiến con đường tu dưỡng của chúng ta không lớn mạnh thì chúng ta phải xem lại chính mình, có lẽ chúng ta đã dụng tâm sai!

Làm việc chính là để tu hành, mọi sự mọi việc đều là tu dưỡng. Ví dụ như chúng ta sửa được một cái bàn, rồi khởi tâm tự đắc rằng mình đã làm được việc đó. Chúng ta

phải biết rằng sửa cái bàn chính là đang sửa nội tâm của chính mình, đang sửa hành nghi của chính mình, đang sửa những thói quen tệ hại nơi chính mình. Nếu chúng ta có thể nâng tâm nhận thức rằng làm việc chính là tu hành thì trong công việc sẽ không sai sót. Ngược lại, không coi làm việc là tu hành thì sẽ không có tâm kiểm soát, do đó, sẽ dẫn đến hư hại.

Mọi người có thể đặt câu hỏi rằng vì sao người chuyên tu niệm Phật, chuyên dịch các bài giảng của Hòa Thượng như tôi mà lại đi trồng rau, làm đậu phụ bô thí, cúng dường? Câu trả lời là vì tôi biết mình rất tham, nhiều đời nhiều kiếp tâm tham đi theo tôi quá nặng. Bản thân tôi từ hai bàn tay của mình chuẩn bị hạt giống, giá thể trồng cây, thậm chí xuất tiền để trang trải chi phí làm đậu phụ và trồng rau. Tôi đang cố gắng thực hành việc cho đi, cố gắng bô thí để xả tâm tham lam, bôn xên.

Trước đây, tôi từng đối trị tâm này bằng một cách nữa là khi tôi nhận được một thì tôi phải đưa ra nhiều hơn phần tôi đã nhận. Tôi quan sát nội tâm mình khi nhận được tiền mà thấy vui là tôi đang tham và khi tôi có tiền, tôi có làm việc lợi ích cho chúng sanh không? Hay là tôi đưa vào tài khoản chiếm làm của riêng. Cho nên đối trị tâm tham quá nặng không cách nào khác hơn là phải bô thí. Có tài vật thì bô thí tài vật, không có tài vật thì bô thí nội tài tức là bô thí năng lực, sức lực, tài trí của mình, làm được bất cứ việc gì thì tích cực làm ngay. Đây chính là tu trong công việc.

Trong những ngày đầu tiên khi tôi bắt đầu phiên dịch đĩa giảng pháp của Hòa Thượng không có ai đồng hành cùng tôi. Tôi tự mình phiên dịch, tự biên tập, thuê người đọc, rồi tự dựng thành video và đăng lên trang web. Trung bình là từ một đến ba ngày là tôi dịch xong một đĩa. Hiện tại, các chú trong ban phiên dịch phải mất từ 7 đến 10 ngày mới dịch xong.

Trong quá trình dựng video, mặc dù tôi chưa đi học một lớp vi tính nào, nội dung trên máy toàn bằng tiếng Anh nên tôi phải dò, phải kiên nhẫn nghe thử hàng trăm lần cho đến khi tôi có thể xử lý tiếng ồn một cách tốt nhất và âm thanh tiếng Việt khớp với lời tiếng Hoa của Hòa Thượng. Tất cả mọi việc đó đều phải làm một cách thủ công. Đây cũng chính là tu dưỡng!

Trang web dạy tiếng Hán “*Nhi đồng học Phật*” cũng vậy, tôi đã dành ra ba tiếng cho một buổi giảng để cùng với người dựng phim chỉnh sửa, cắt gọt, biên tập để sản phẩm cuối cùng đạt mức tốt nhất. Đó là khi tôi không có ngoại tài, nên tôi tích cực bô thí nội tại của mình. Đây cũng là thời điểm tôi bị bệnh nặng, một tay tôi viết trên bảng và một tay tôi phải vịn vào bàn.

Cho nên, chúng ta không có ngoại tài thì chúng ta đừng nghĩ rằng chúng không thể tu bô thí. Không có ngoại tài thì hãy tích cực bô thí nội tài, bô thí năng lực, bô thí sức khỏe, bô thí trí tuệ, bô thí tài năng của mình, một cách tận tâm tận lực mà cống hiến.

Trong lúc chúng ta làm như vậy là chúng ta đang tu hành. Chúng ta làm các việc lợi tha là để đối trị với tâm “*tự tư tự lợi*” quá lớn của mình.

Từ xưa đến giờ, chúng sanh chúng ta hễ khởi tâm động niệm là tư lợi, luôn nghĩ đến cái “*ta*” và cái “*của ta*”. Phật dạy chúng ta phải đạt đến không có “*ta*” vậy thì, là người học Phật, mọi khởi tâm động niệm, việc làm của chúng ta phải không có bóng dáng của cái “*ta*”. Khi không còn bóng dáng của cái “*ta*” riêng mình thì chúng ta mới hòa nhập vào cái “*ta*” rộng lớn. Đó mới là cái “*ta*” chân thật, vốn dĩ xa rời những thứ tầm thường.

Nhiều lần tôi từng nhắc chúng ta đối với bản thân phải biết quý tiếc tài vật. Quý tiếc không phải là ky cốp cát đi, có 9 đồng, mong có thêm 1 đồng thành 10 đồng để cát đi. Tiếc quý tài vật là thúc liễm bản thân mình còn đối với cộng đồng, đối với xã hội thì không được bòn xén. Nếu với bản thân chúng ta biết thúc liễm như thế thì đó chính là tu hành, là tích công bồi đức. Ngược lại, nếu chúng ta không biết điều này, hằng ngày lại tùy tiện hưởng hết phước báu thì đến lúc già, phước chẳng thấy đâu mà họa lại đến.

Đó cũng là lý do vì sao ở các vườn rau, tôi thường dặn mọi người là rau xanh tốt thì đem cho, còn rau già, lá hơi điếm vàng hay lá rụng thì chúng ta ăn. Hành động này chính là quý tiếc tài vật đối với chính mình. Một số người khi nhận được quà tặng này lại nhặt bỏ đi lớp lá bên ngoài hay hôm trước tôi nhìn thấy một túi rau đã nhũn bỏ đi. Đây chính là mình đang lãng phí, tiêu hao phước báu của chính mình. Tài vật người khác mang đến cho chúng ta, chúng ta lại xem nhẹ mà không biết rằng để có thể đóng gói đưa đến tận tay chúng ta là cả một quá trình lao động.

Trong nhà Phật nói rằng: “*Cơm của thí chủ, nặng như núi Tu Di. Một mai mà không liễu đạo thì mang lông đội sừng để trả nợ áo cơm.*” Cơm của cha, áo của mẹ không phải là đồ của đại thí chủ hay sao? Áo cơm là ân tình, tình thân nên cha mẹ là đại thí chủ của chúng ta. Do vậy, người có thể quan tâm đến chúng ta chính là đại thí chủ của chúng ta. Vậy thì, chúng ta có tùy tiện để lãng phí tài vật của đại thí chủ không? Tuy rằng không ai nói gì nhưng chính chúng ta phải tự nhận ra rằng mình đang làm tổn hại phước báu của mình.

Ví dụ việc duy trì zoom lớp học của chúng ta ổn định không hề đơn giản. Ít nhất là bản thân tôi phải đúng giờ, đường truyền phải tốt, thời hạn đóng phí phải đúng ngày. Cho nên mọi sự thuận tiện trong đời sống của chúng ta đều là đại ân đối với chúng ta, vậy thì, chúng ta đã làm gì để tri ân, để báo ân. Sẽ có sự khác biệt hoàn toàn trong hành động việc làm, khởi tâm động niệm giữa người luôn khởi ý niệm tri ân báo ân với người không có ý niệm tri ân hay người vong ân bội nghĩa.

Do đó, trong công việc, chúng ta đều có thể tu hành! Bồ thí tài vật là đang đối trị tập khí tham lam bòn xén! Làm những công việc giúp ích cho người chính là bồ thí tập

khí phiền não, xấu ác của bản thân. Nghĩ đến người là để quên đi chính mình, quên đi cái “ta” cái “của ta”. Nghĩ cho mình thì sẽ không còn thời gian để nghĩ cho người!

Hiểu điều này nên tôi làm việc suốt ngày không hề mệt mỏi, tôi làm là để tôi tu dưỡng. Hôm trước tôi đi miền Tây, sau khi thăm vườn rau, tôi lại tiếp tục gói bánh để cúng dường. Cho nên, chúng ta hãy tích cực bố thí nội tài còn ngoại tài thì tùy duyên, có thì làm không thì thôi. Chúng ta không xin xỏ, không phan duyên, không cưỡng cầu.

Chúng ta sống ở thế gian thường vướng bận nhiều mối quan hệ, song tổ Ấn Quang đã chỉ dạy chúng ta phương pháp có thể hành trì, có thể đối nhân xử thế tiếp vật, có thể tu hành trong cả cuộc đời. Đó là bốn câu: “*Đốn luận tận phận. Nhân tà tôn thành. Nhất tâm niệm Phật. Cầu sanh Tịnh Độ*”. Từ lời dạy này, tôi đã viết ra chín chữ để nhắc nhở bản thân là: “*Tận trách nhiệm. Sống chân thành. Tâm thanh tịnh*”. Chỉ cần làm được từ sáu mươi đến bảy mươi phần trăm câu nói này chúng ta sẽ hoàn toàn khác, sẽ tràn đầy năng lượng lưu xuất từ nội tâm.

Trong lời dạy của Tổ Ấn Quang, chúng ta thấy trách nhiệm trong bốn phận vai trò của chúng ta rất là rộng lớn. Chúng ta là công dân thì khi ra nước ngoài cần phải làm sao rạng danh dân tộc. Chúng ta sống trong một đoàn thể thì phải làm rạng danh cho đoàn thể, trở thành chuẩn mực biểu pháp cho đoàn thể. Thậm chí một mình chúng ta, không có ai, vẫn phải làm ra mô phạm.

Đó là “*tác sư tác phạm*”, làm mô phạm cho các chúng sanh ở các tầng không gian. Điều quan trọng là chúng ta làm bất cứ việc gì cũng nghĩ đến thế giới xung quanh, trên có Phật Bồ Tát Thánh Hiền, có cứu huyền thất tổ nhiều đời nhiều kiếp và chúng sanh hữu hình và vô hình, các chiến sỹ trận vong đồng bào tử nạn. Tôi có làm một mô hình núi non phía trước khu nhà ở này và đặt tên là “*Lâu đài cho khắp pháp giới chúng sanh*”, mỗi lần tôi muốn tía cây thì đều xin phép chúng sanh.

Cho nên, mọi việc chúng ta làm hằng ngày đều là đang tu dưỡng, là cơ hội để trải nghiệm xem chúng ta đã đối trị được tập khí phiền não chưa? Nếu không bố thí thì làm sao chúng ta thấy được tâm nhỏ hẹp, bồng xển, tham lam của chúng ta. Nếu chúng ta ở một chốn tu hành, chỉ tiếp nhận sự cúng dường của những người khác mà không hề biết cho ra, cũng chưa từng trải qua sự khó nhọc thì chúng ta sẽ không có cảm nhận gì. Càng không thể cho rằng tâm cảnh đó là thanh tịnh.

Cảnh giới thanh tịnh là khi nội tâm của chúng ta không còn bóng dáng của tập khí phiền não. Tâm còn “*tham, sân, si, mạn, tự tư tự lợi*”, khởi tâm động niệm vẫn là vì “*ta*” và cái “*của ta*” thì không phải là thanh tịnh. Phật Thích Ca Mâu Ni dạy chúng ta lấy giới làm thầy, lấy khổ làm thầy, vậy mà, có người lại sợ khó, khổ. Chịu khổ nghĩa là vượt qua mọi khó khăn mà người đời cho là khổ với tâm không hề thấy khổ. Chịu khổ như thầy Trần Đại Huệ nói chính là trải nghiệm sống hay chịu khổ như người xưa chỉ dạy: “*Lao động là vinh quang*”.

Người sợ khó, sợ khổ ở đây là sợ lao động, sợ nắng, sợ mưa, bản thân cũng không biết làm nên sợ hãi trước công việc. Người không sợ khó, sợ khổ có thể làm được mọi việc một cách thoải mái, nhẹ nhàng, tự tại. Do đó, không phải ở trên Phật điện mới là tu dưỡng, chúng ta ở trên Phật điện được bao nhiêu tiếng một ngày? Hai, ba hay bốn tiếng, cho nên, đây chỉ là công phu phụ. Trong khi đó, chúng ta còn có đến 20 giờ ở bên ngoài, có phải là 20 giờ đó chìm trong vọng tưởng, phân biệt hay hôn trầm. Công phu chính là trong khởi tâm động niệm, hành động tạo tác thường ngày của chúng ta.

Chúng ta phải luôn quán sát rằng chúng ta đang dựng tâm gì? Có xa lìa được “*cái ta*” và “*cái của ta*” hay là đang xây dựng bá đề cá nhân? Người ta chỉ vì sĩ diện nên khi ai đó làm mất mặt thì cả đời không quên. Có câu rằng: “*Sĩ khả sát, bất khả nhục*”. Đây là “*cái ta*” quá lớn nên thà chịu chết chứ không chịu nhục. Chúng ta tu hành, làm việc là để “*cái ta*” này mất đi, mang “*cái ta*” cá nhân hòa nhập vào “*cái ta*” của tất cả mọi người.

Do đó, hằng ngày làm việc trong môi trường có thể hy sinh phụng hiến chính là nơi tu dưỡng bản thân, chính là đang tích công bồi đức, cũng chính là đang đối trị với tập khí phiền não xấu ác của chính mình. Trong công tác giáo dục, chúng ta đã thành lập nhiều địa điểm để tạo môi trường cho các em học sinh được trải nghiệm, được thực tiễn những điều đã học vào cuộc sống đời thường./.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!